

КАТЕРИНА ДЗЕМІНСЬКА
Науковий керівник:
к.е.н., доц. Кривоус В. Б.

ХАРАКТЕРИСТИКА РІВНЯ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ ТА ІНШИХ КРАЇНАХ СВІТУ

Безробіття являє собою невід’ємну складову ринкової економіки, одним з негативних наслідків самої природи ринку, результатом дії його головного закону – попиту і пропозиції.

Рівень безробіття – кількісний показник, який визначається як відношення кількості безробітних до загальної чисельності економічно активного працездатного населення країни (регіону, соціальної групи), і виражається у відсотках.

Безробіття є загрозою для національної безпеки і розвитку, це може бути основною причиною соціально-економічної дестабілізації серед працівників великих промислових і життєзабезпеченням ключових підприємств в країні.

В таблицях 1 та 2 дані наведені по Україні без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичних операцій.

Табл. 1

Рівень безробіття в Україні в 2016 р *

(в тис.)	Всього населення	Економічно активне населення	Безробітне населення*	Рівень безробіття
I квартал	42708,6	17194,9	1766,9	10,3%
II квартал	42658,1	17273,0	1690,2	9,8%
III квартал	42635,1	17337,0	1661,3	9,6%
IV квартал	42584,5	17303,6	1677,5	9,7%

*Складено автором на основі [2].

Чисельність "економічно активного", "зайнятого" і "безробітного" населення, а також кількість офіційно зареєстрованих безробітних даються в середньому за період (з початку року по кінець кварталу або року). Загальна кількість населення України дається на кінець звітної періоду.

Чисельність безробітного населення розраховується за методологією МОП (Міжнародної організації праці). Відповідно до цієї методології людина визнається безробітним, якщо він протягом чотирьох тижнів: не мав роботи, шукав роботу, був готовий приступити до роботи. Можна бачити що даний показник істотно відрізняється від кількості офіційно зареєстрованих безробітних.

Для розрахунку рівня безробіття береться відношення чисельності безробітного населення, розрахованого за методологією МОП, і економічно активного працездатного населення.

За даними наведеними в таблиці 1 рівень безробіття в Україні в 2016-му році в основному відзначається спадом, хоча залишається на високому рівні, що свідчить про незадовільний стан економіки в країні.

Рівень безробіття в Україні з 2000 по 2016 рр.*

(в тис.)	Всього населення	Економічно активне населення	Безробітне населення	Рівень безробіття
2010	45778,5	20220,7	1784,2	8,8%
2011	45633,6	20247,9	1731,7	8,6%
2012	45553,0	20393,5	1656,6	8,1%
2013	45426,2	20478,2	1576,4	7,7%
2014	42928,9	19035,2	1847,1	9,7%
2015	42760,5	17396,0	1654,0	9,5%
2016	42584,5	17303,6	1677,5	9,7%

*Складено автором на основі [2].

В Україні рівень безробіття в період з 2000 по 2016 рр. високий та коливається між 7,7–9,7%, що демонструє затяжну нестабільну ситуацію в економіці країни.

Кількість економічно активного населення з 2010 по 2013 рр. проявляла тенденцію зростання, яка після 2013 року мала ознаки спадання. Дана тенденція проявилась через складну економічну ситуацію, яка була спровокована політикою України та у зв'язку з конфліктом на сході.

В таблиці 3 подано показники, що характеризують рівень безробіття та його структуру за статтю на березень 2016-го та 2017-го рр..

Рівень безробіття та його структура за статтю*

	Рівень безробіття (%)		Кількість людей (в тис.)		Чоловіки (%)	Жінки (%)
	Бер.16	Бер.17	Бер.16	Бер.17	Бер.17	
EA19	10,2	9,5	16 506	15 515	9,2	9,9
EU28	8,7	8	21 363	19 716	7,8	8,3
Bulgaria	8,1	6,6	267	211	6,8	6,4
Czech Republic	4	3,2	214	174	2,4	4,3
Germany	4,3	3,9	1 821	1 678	4,2	3,4
Ireland	8,3	6,4	181	141	6,9	5,8
Spain	20,3	18,2	4 645	4 115	16,5	20
France	10,1	10,1	2 986	2 988	10,1	10,1
Italy	11,5	11,7	2 936	3 022	10,9	12,7
Cyprus	13,3	12,5	55	53	11,3	13,7
Latvia	9,6	9	96	88	10,3	7,7
Lithuania	8	8,1	118	120	9,8	6,6
Luxembourg	6,4	6	18	17	5,7	6,4
Malta	4,9	4,1	10	8	3,4	5
Netherlands	6,4	5,1	574	463	4,8	5,5
Austria	5,9	5,9	263	266	6,5	5,2
Poland	6,4	5,3	1 103	906	5,2	5,4
Portugal	12	9,8	612	504	9,5	10,1
Slovakia	10,1	8,4	279	233	7,9	9
Finland	9	8,8	242	237	9,2	8,4
Sweden	7	6,6	368	354	7	6,2

*Складено автором на основі [1].

Рівень безробіття в країнах ЕА19 знизився в березні 2017 року до 9,5%, порівняно з 10,2% за аналогічний період минулого року. В ЕУ28 даний показник також зменшився на 0,7%. Про це свідчать дані Eurostat.

Серед країн ЄС найнижчі показники безробіття в березні 2017 року зафіксовані в Чехії – 3,2% і Німеччині – 3,9%. Найвищий рівень з досліджуваних країн спостерігався у Іспанії – 18,2%.

Порівняно з минулим роком, рівень безробіття в березні 2017 року впав у Чехії (з 4,0% до 3,2%), Німеччині (з 4,3% до 3,9%), Ірландії (з 8,3% до 6,4%), Іспанії (з 20,3% до 18,2%), Кіпр (з 13,3% до 12,5%), Латвія (з 9,6% до 9,0%), Люксембурзі (з 6,4% до 6,0%), Мальті (з 4,9% до 4,1%), Нідерландах (з 6,4% до 5,1%), Польщі (з 6,4% до 5,3%), Португалії (з 12,0% до 9,8%), Словаччині (з 10,1% до 8,4%), Фінляндії (з 9,0% до 8,8%) і Швеції (з 7,0% до 6,6%) з досліджуваних держав. Залишився незмінним даний показник в Франції (10,1%) та Австралії (5,9%) і виріс в Італії (з 11,5% до 11,7%) та Литві (з 8,0% до 8,1%). Найбільше зниження рівня безробіття з представленого переліку країн було зареєстровано в Португалії на 2,2%, в Іспанії на 2,1% та Ірландії на 1,9%.

На березень 2017-го року з країн, що характеризувались щодо структури безробіття найбільша різниця рівня безробіття чоловіків та жінок спостерігається в Іспанії, Литві, Латвії, Кіпрі та Чехії.

Рівень безробіття є важливим показником як соціального, так і економічного аспектів. Зростання безробіття призводить до втрати доходу для фізичних осіб, підвищення тиску щодо державних витрат на соціальні пільги і скорочення податкових надходжень. З економічної точки зору, безробіття може розглядатися в якості невикористаного трудового потенціалу.

Визначальною ознакою сучасності є боротьба за здобуття гідного місця в міжнародному поділі праці. Структурна динаміка та механізми трансформації у сфері зовнішньої торгівлі в умовах глобалізації вимагають економічної співпраці нашої держави з ЄС як могутнім і найбільш привабливим економічним об'єднанням, входження країни до світогосподарського середовища. [3]

У контексті Європейської стратегії зайнятості (ЄЕС), існує цілий ряд заходів, які розроблені, щоб допомогти стимулювати людей залишатися в роботі або знайти нову роботу, в тому числі: просування концепції життєвого циклу підходу до роботи, спонукаючи протягом усього життя навчання, підвищення підтримки тих, хто шукає роботу, а також забезпечення рівних можливостей.

Література

1. *European Commission. Eurostat [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/eurostat>.*

2. *Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>.*

3. *Кривоус В. Угода про Асоціацію України з ЄС: приведення інституційного середовища України у відповідність Євродирективам / В. Кривоус // Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції*

ТЕТЯНА ДУДА

КОЛІЗІЙНІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОГО УСИНОВЛЕННЯ

Розвиток сучасного суспільства пов'язаний з наявністю численних соціальних проблем, серед яких однією з найболючіших є існування дітей-сиріт та дітей, котрі залишилися без батьківського піклування, кількість яких з різних причин зростає як в Україні, так і в багатьох зарубіжних країнах. В Україні нараховується близько 100 тис. дітей, позбавлених батьківського піклування, а на обліку в Державному департаменті з усиновлення та захисту прав дитини перебуває понад 29 тис. справ [8].

Законодавством України та інших країн передбачаються різні форми влаштування таких дітей. До найбільш поширених і ефективних форм влаштування дітей без батьківського піклування належить усиновлення (удочеріння). Упродовж тривалого часу помітною була тенденція домінування усиновлення іноземцями, яке визначається як міждержавне або міжнародне усиновлення. При цьому мають місце різноманітні порушення порядку усиновлення, зловживання посадових осіб, корупційні дії. Все це надає проблемі міждержавного усиновлення наукової і практичної актуальності, свідченням чого є удосконалення національного і міжнародного законодавства.

Метою статті є аналіз українського і зарубіжного законодавства щодо усиновлення, його колізійного регулювання, дослідження процесу приєднання України до міжнародних конвенцій у цій сфері.

В Україні напрацьовано законодавче та організаційне підґрунтя для усиновлення дітей: ратифіковано Конвенцію ООН «Про захист прав дітей» (1991 р.) та Європейську Конвенцію про здійснення прав дітей (2006 р.), прийнято новий Сімейний кодекс України (2002 р.), ухвалено закони «Про охорону дитинства» (2001 р.), «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» (2005 р.), «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» (2008 р.), прийнято Національну програму «Діти України», Кабінетом Міністрів України схвалено Концепцію Державної програми «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини на 2017–2021 роки»; встановлено День усиновлення, створено Центр з усиновлення дітей при Міністерстві освіти і науки (з 2006 р. – Державний департамент з усиновлення та захисту прав дитини Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту), уточнено Порядок ведення обліку дітей, які можуть бути усиновленими, та осіб, які бажають усиновити дитину, укладено ряд міжнародних договорів та конвенцій, на ратифікації у Верховній Раді перебуває Гаазька Конвенція про міждержавне усиновлення.

Правові засади усиновлення в Україні та за її межами визначені СК України (статтями 207–242, 282–287) та ст. 69 Закону про міжнародне приватне